

Προς:

Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ)
Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Λ. Αλεξάνδρας 11
11473, Αθήνα,
sec.dipa@prv.ypeka.gr

Αθήνα, 5 Μαΐου 2023

Αρ. Πρωτ.: 2494

Θέμα: Απόψεις επί της ΣΜΠΕ, έκδοση 2^η, για το ΕΠΣ για την ίδρυση Τεχνολογικού Πάρκου στην Περαία

Αξιότιμοι/-ες κύριοι/κυρίες,

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) από το 1951 εργάζεται για την προστασία της βιοποικιλότητας της χώρας, μεταξύ άλλων με δράσεις για την μελέτη, ανάδειξη και προστασία των υγροτόπων της Ελλάδας, των οικοτόπων και της πανίδας και χλωρίδας τους.

Η ΕΕΠΦ σας καταθέτει με το παρόν τις απόψεις της για την ΣΜΠΕ και το σχεδιαζόμενο έργο.

1. Σε σχέση με το υγροτοπικό καθεστώς:

- Έχει καταγραφεί και τεκμηριωθεί στον κατάλογο υγροτόπων του ΕΚΒΥ (Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων) με την επωνυμία «Παράκτιο Έλος Περαίας» και κωδικό EL52208200 (άλλα ονόματα: «Τσαΐρια»).
- Είναι τμήμα του ευρύτερου συστήματος υγροτόπων της περιοχής Θερμαϊκού. Το υγροτοπικό καθεστώς είναι προφανές δια γυμνού οφθαλμού ακόμα και για τον απλό επισκέπτη του Αεροδρομίου και της ευρύτερης περιοχής (Περαία).
- Το υγροτοπικό καθεστώς έχει διασωθεί ακόμα και γλωσσικά στο τοπωνυμικό «Τσαΐρια» που σημαίνει «λιβάδια» ή «υγρολίβαδα» υποδηλώνοντας διαχρονική παρουσία υγροτοπικών οικοτόπων.
- Η «Τεχνική Έκθεση καταγραφής των οικολογικών χαρακτηριστικών και των περιβαλλοντικών δεικτών για τον υγρότοπο «Παράκτιο Έλος Περαίας» η οποία είναι τμήμα της ΣΜΠΕ, πέραν κάθε αμφιβολίας αποτυπώνει το υγροτοπικό στοιχείο στην φωτογραφική τεκμηρίωση (σελ. 10 και 121-154 της ΤΕ), τις αεροφωτογραφίες (σελ. 7,14,15,100 και 121 της ΤΕ) και στην τεχνική ανάλυση των υγροτοπικών οικοτόπων, της υγροτοπικής πανίδας (παρυδάτια орnιθοπανίδα, αμφίβια, σπερμόφιλος) και της υδρολογίας και υδρογεωλογίας της περιοχής.

- Άλλωστε η γνωμοδότηση 151/2022 του ΣτΕ επί του σχεδίου Π.Δ. απαίτησε να γίνει αναφορά στον εν λόγω υγρότοπο, αλλά και ουσιώδης μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Σχεδίου σε αυτόν, και οδήγησε στην 2^η έκδοση της ΣΜΠΕ και την Τεχνική Έκθεση που την συνοδεύει. Χαρακτηριστικά η ΣΜΠΕ αναφέρει ότι «σημαντικότερη δυσκολία που έπρεπε να αντιμετωπιστεί ήταν η ανάγκη συμπλήρωσης της αρχικής ΣΜΠΕ (...) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της γνωμοδότησης», παράλληλα με τις δυσκολίες των προβληματικών εδαφικών και υδραυλικών συνθηκών της περιοχής (σελ. 232 ΣΜΠΕ).

Με βάση τα παραπάνω το υγροτοπικό καθεστώς της περιοχής είναι προφανές, καταγεγραμμένο, τεκμηριωμένο από το ΕΚΒΥ, και ορθώς το αποτυπώνει πλέον η 2^η έκδοση της ΣΜΠΕ σύμφωνα με τις απαιτήσεις της γνωμοδότησης 151/2022 του ΣτΕ.

Ωστόσο, μας προκαλεί κατάπληξη ότι, παρότι η πλήρης κατάληψή του από την σχεδιαζόμενη επένδυση θα προκαλέσει αλλαγή χρήσης και απώλεια των υγροτοπικών οικοτόπων και ενδιαιτημάτων της πανίδας, οι ενδεχόμενες επιπτώσεις από το έργο χαρακτηρίζονται από την μελέτη συνολικά ως «αμελητέες» ή «χαμηλές».

2. Σε σχέση με την ορνιθοπανίδα της περιοχής.

Όπως πιθανώς θα γνωρίζετε, έχει δημοσιευτεί σχετική έκθεση για την ορνιθοπανίδα της περιοχής «Μπουρδάκης Σ. & Παναγιωτοπούλου Μ. 2022. Έκθεση ορνιθολογικής αξιολόγησης των παράκτιων υγροτόπων της εκβολής του ποταμού Ανθεμούντα (Παράκτια Έλη Περαίας και Μίκρας, έλη αεροδρομίου Θεσσαλονίκης) για το χαρακτηρισμό τους ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας», διαθέσιμη εδώ:

https://www.researchgate.net/publication/367531014_Mpourdakes_S_Panagiotopoulou_M_2022_Ekthese_ornithologikes_axiologeses_ton_paraktion_ygrotopon_tes_ekboles_tou_po_tamou_Anthemounta_Paraktia_Ele_Peraias_kai_Mikras_ele_aerodromiou_Thessalonikes_gi_a_to

Σύμφωνα με αυτή:

- Ο υγρότοπος έχει διεθνή σημασία για την προστασία του Νεροχελίδονου (*Glareola pratincola*) φιλοξενώντας το 3-5% του εθνικού πληθυσμού του είδους, βάσει των διαθέσιμων δεδομένων.
- Διατηρεί σημαντικούς πληθυσμούς σε εθνικό επίπεδο (>1% του εθνικού πληθυσμού) και πληροί τα κριτήρια οριοθέτησης για Ζώνη Ειδικής Προστασίας για τα είδη Βαρβάρα (*Tadorna tadorna*), Πρασινοκέφαλη πάπια (*Anas platyrhynchos*), Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*), Στρειδοφάγος (*Haematopus ostralegus*), Καλαμοκανά (*Himantopus himantopus*), Πετροτριλίδα (*Burhinus oedicanus*), Θαλασσοσφυριχτής (*Charadrius alexandrinus*) και Κοκκινοσκέλης (*Tringa totanus*).

- Εκτός των παραπάνω υπάρχουν ενδείξεις ότι χρησιμοποιείται και από σημαντικό αριθμό παρυδάτιων, ερωδιών και γλάρων εκτός αναπαραγωγικής περιόδου.

Η ΣΜΠΕ και η Τεχνική Έκθεση, ενώ αποτυπώνουν αρκετά αναλυτικά την παρουσία ορνιθοπανίδας στην περιοχή του έργου, **δεν αναφέρουν πληθυσμούς (αναπαραγόμενα ζεύγη) ούτε τα ποσοστά τους επί του συνόλου του εθνικού πληθυσμού που υποδηλώνουν την σημασία της περιοχής για την διατήρησή τους σε εθνικό επίπεδο.**

Ταυτόχρονα, παρότι **πρόκειται να γίνει κατάληψη και αποστράγγιση των ενδαιτημάτων της ορνιθοπανίδας, αναφέρεται περιέργως ότι οι ενδεχόμενες επιπτώσεις από το έργο στην ορνιθοπανίδα, ακόμα και στην αναπαραγόμενη, θα είναι «αμελητέες» ή «χαμηλές».**

3. Σε σχέση με λοιπά είδη προστατευόμενης πανίδας

Όπως ορθά αναφέρεται στην Τεχνική Έκθεση, στην περιοχή έχουν καταγραφεί τα απειλούμενα και προστατευόμενα είδη πανίδας πηλοβάτης και σπερμόφιλος (βάσει Οδηγίας 92/43/ΕΕ, Σύμβασης της Βέρνης, και ΠΔ 67/81) που έχουν παρουσία το μεν πρώτο σε αμμώδη και περιοδικά κατακλυζόμενα σημεία της περιοχής (σελ.93-94 ΤΕ), το δε δεύτερο στα αναχώματα όπου έχουν εντοπιστεί ανενεργές αποικίες (στοές) (σελ.97-100 ΤΕ).

Ωστόσο προβληματισμό δημιουργεί το γεγονός ότι **σύμφωνα με την μελέτη, παρότι θα γίνει πλήρης κατάληψη της περιοχής και αλλαγές χρήσης γης, αποστραγγίσεις, επιχωματώσεις, φυτεύσεις κοκ, οι επιπτώσεις σε αυτά χαρακτηρίζονται ως «χαμηλές».**

4. Σε σχέση με την τρωτότητα λόγω κλιματικής αλλαγής

Η τρωτότητα από την ενδεχόμενη αύξηση της στάθμης της θάλασσας λόγω κλιματικής αλλαγής δημιουργεί επιπλέον προβληματισμό για ένα έργο που **χωροθετείται εξ ολοκλήρου μέσα σε υφιστάμενο υγρότοπο, ακριβώς δίπλα στην θάλασσα, σε ακίνητο «επίπεδο και με αμελητέες στάθμες (σχεδόν στο επίπεδο της θάλασσας)»** όπως αναφέρει και η μελέτη (σελ. 11 της ΣΜΠΕ). Η περιοχή αποτελεί Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (σελ. 15, 45, 177, 206 της ΣΜΠΕ). Η χωροθέτηση σε τέτοια περιοχή καταρχάς φαίνεται να μην ακολουθεί την εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή τάση και στρατηγική απαίτηση για προβλέψεις για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Επ' αυτού η μελέτη αναφέρει ότι «οι επιπτώσεις των αντιπλημμυρικών παρεμβάσεων (που είναι απαραίτητες κατά το σχεδιασμό και λειτουργία του έργου) είναι θετικές» (σελ. 206, 209, και 211 της ΣΜΠΕ). Δεν γίνεται αναλυτική αναφορά στις παρεμβάσεις αυτές, όμως αναφέρεται ότι «για τη διαμόρφωση του αναγλύφου **απαιτούνται σημαντικές επιχώσεις με**

εδαφικά υλικά που θα πρέπει να εξασφαλισθούν από άλλες περιοχές» (σελ. 215 της ΣΜΠΕ), δημιουργώντας προβληματισμό για περαιτέρω τροποποίηση του υγροτόπου.

Με βάση τα παραπάνω:

Η προστασία των υγροτόπων και των προστατευόμενων ειδών ορνιθοπανίδας και λουπής πανίδας στο έλος Περαίας, και η πρόβλεψη και λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της τρωτότητας από την κλιματική αλλαγή, τίθενται σε αμφιβολία από σχεδιασμούς για πιθανή πλήρη κατάληψη του παράκτιου υγροτόπου, με αλλαγή χρήσεων, αποστραγγίσεις, επιχωματώσεις, διαμόρφωση αναγλύφου, φυτεύσεις και ανέγερση κτιρίων.

Συνολικά, μας προκαλεί έκπληξη η πιθανότητα πλήρους εξαφάνισης ενός από τους τελευταίους εναπομείναντες υγροτόπους της περιοχής, παρά την καταγραφή του και επιστημονική τεκμηρίωσή του.

Τα συμπεράσματα της μελέτης (ΣΜΠΕ και ΤΕ) ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις θα είναι από «ασήμαντες» έως «χαμηλές» δεν μπορούμε να αντιληφθούμε πώς τεκμηριώνονται.

Περιμένουμε να τηρηθούν η εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, οι υποχρεώσεις απέναντι σε τις διεθνείς συνθήκες, η νομολογία του ΣτΕ και να ακολουθηθούν οι στρατηγικές για την βιοποικιλότητα και την κλιματική αλλαγή.

Με εκτίμηση,
Για την ΕΕΠΦ,

Μίλτος Γκλέτσος

Συντονιστής Δράσεων για την Φύση